

Werkstraf in uitvoering

Editie 11 | September 2015

Werkstraf in beeld

'De urenregistratie moet gewoon kloppen'

Voedseltuin Villanueva

Werkgestraften en vrijwilligers werken intensief samen

Een ietsepietsie deel 2

'Wanneer kom je nu bij me playstation'en en crack roken?'

Reclassering Nederland

> PRIKKLOK PROEFTUIN

Vrijwel nooit discussie

NIJMEGEN Een goede invulling van een werkstraf begint bij het nauwkeurig bijhouden van het aantal gewerkte uren. Bij projectplaats de Proeftuin, onderdeel van de Radboud Universiteit Nijmegen, gaat dat zelfs tot op de minuut nauwkeurig dankzij de prikklok.

De Proeftuin is een indrukwekkend complex dat bestaat uit kassen, een wortellaboratorium en proefvelden. Studenten en onderzoekers van het Institute for Water and Wetland Research doen hier allerlei onderzoek naar planten. 'Sinds 1986 werken we samen met Reclassering Nederland', zegt Gerard van der Weerden, beheerder van de Proeftuin. 'De samenwerking verloopt uitstekend. Na al die jaren weten ze goed waar wij behoefte aan hebben. En als ik nog vragen of twijfels heb, kan ik altijd bellen met mijn vaste contactpersoon.'

Flexibiliteit door prikklok

Over het aantal gewerkte uren is vrijwel nooit discussie bij de Proeftuin. Van der Weerden: 'We werken met een prikklok. Dat is ingevoerd omdat medewerkers

verschillende werktijden hebben. Ook voor de werkgestraften zorgt de prikklok voor een eerlijke afrekening aan het einde van de rit. Alle uren worden tot op de minuut nauwkeurig bijgehouden op de

'De prikklok zorgt voor een eerlijke afrekening aan het einde van de rit'

klokkaart. Dat is niet alleen handig voor mij en de reclassering, maar ook voor de werkgestrafte. En als iemand een keer onder werktijd naar de dokter moet bijvoorbeeld, is ook exact duidelijk hoe lang deze persoon afwezig is en hoeveel werktijd er moet worden ingehaald. Zo biedt de prikklok mij de mogelijkheid om flexibel met zo'n verzoek om te gaan.'

Geen onderscheid

'Alle soorten werkgestraften zijn welkom', vervolgt Van der Weerden. 'We krijgen hier mensen met een goede baan, terwijl een ander jarenlang zonder werk zit en weer een ander kampt met een verslaving. De werkzaamheden zijn divers, van computerwerk tot schoonmaken, groenvoorziening en onderhoudswerkzaamheden. Ik probeer zo veel mogelijk rekening te houden met de achtergrond van de werkgestrafte.'

Gerard van der Weerden

De Proeftuin van de Radboud Universiteit Nijmegen oogst succes met de prikklok

Situatie

'Het is ons doel om werkgestraften zo goed mogelijk te begeleiden. Daarom wil ik graag weten wat iemands situatie is. Als ik weet hoe dingen in elkaar steken, kan ik daar rekening mee houden. Overigens blijft alles wat tijdens het intakegesprek besproken wordt, tussen mij en de werkgestrafte. Ik heb mijn medewerkers op het hart gedrukt om nooit te vragen naar het hoe en waarom.'

Werkstrafprojectenkaart

Wilt u meer weten over de verschillende werkstrafprojecten in Nederland? Of een werkstrafproject aanmelden?

> **Bekijk onze projectenkaart op www.reclassering.nl, rechts onderaan de pagina.**

> DE STELLING

Onaangekondigde controles op projectplaatsen zijn noodzakelijk

Denny van het Hul, directeur Drijvende Ambachtsschool Zeewolde:

'Werkgestraften schrikken dat er controles zijn vanuit de reclassering. Dan merken ze dat ze ook op de werkplek worden gecontroleerd en zijn ze meteen actief. Maar voor projectplaatsen zoals wij, kan een onaangekondigde controle wel eens onhandig zijn. Wij werken op het water en de registratiepapieren kunnen we dus niet op de werkvloer hebben. Daarvoor hebben we ons eigen presentatiesysteem.'

Piet Dollee, coördinator keukens Erasmus MC:

'Ik ben voor controles. Omdat vertrouwen goed is, maar controle beter. Ik bedoel hiermee dat het niet ondenkbaar is dat er bijvoorbeeld lijsten worden afgetekend,

zonder dat hiervoor arbeid is verricht. Er kan altijd iets worden geregeld in de vorm van wat dan ook. Natuurlijk gaat het meestal wél goed, maar voorkomen kan geen kwaad.'

Ron Clarijs, medewerker werkstraf Reclassering Nederland:

'Ik voer regelmatig onaangekondigde controles uit. Mijn ervaring is dat dit noodzakelijk is, hoofdzakelijk om positieve feedback te geven. Meestal gaat dit over de plaatsing van cliënten (is het project vol of niet?) en over controle van de urenlijsten. Ook komt het voor dat urenlijsten al enige tijd liggen zonder dat er iets mee gebeurt. Controle zorgt er dan voor dat we de gegevens kunnen verwerken en een nieuwe werkgestrafte plaatsen.'

> CHECK

Urenlijsten bijhouden

LANDELIJK Elk door de rechter opgelegd uur werkstraf moet ook echt worden gewerkt. Een werkstraf is immers een straf. Daarom is het bijhouden van urenlijsten essentieel, net als het melden van niet goed lopende zaken. Zo weet Reclassering Nederland precies hoe de werkstraf verloopt.

Verplichtingen projectplaats	Verplichtingen werkgestrafte
• werktijden vaststellen	• ziekmelden vóór 9.00 uur
• afwezigheid doorgeven	• gemiste uren inhalen
• controle is welkom	• reistijd telt niet mee

> **Liever digitaal?**
Geef uw e-mailadres door op info@reclassering.nl.

Wat dachten zij over 2014?

LANDELIJK Ophef over zedendelinquenten, de aanpak van jonge overvallers, bezuinigingen... het is slechts een greep uit de onderwerpen die in 2014 speelden bij Reclassering Nederland. In het verkorte jaarverslag Reclasseringsmedewerkers aan het woord over 2014 vertellen drie medewerkers hoe zij het afgelopen jaar hebben ervaren. Maar 2014 is ook in cijfers uitgedrukt: hoeveel COSA-vrijwilligers waren er, op hoeveel plaatsen was de reclassering actief met de overvallersaanpak en hoeveel is er precies bezuinigd? Het volledige jaarverslag, alle cijfers én drie korte films over de reclasseringswerkers vindt u op www.reclassering.nl/jaarverslag2014. Het verkorte jaarverslag kunt u opvragen bij uw regionale contactpersoon.

‘Ik praat graag met ze over de toekomst’

AMSTERDAM In het Bijlmer Sportpark in Amsterdam-Zuidoost zijn dagelijks scholen en bedrijven sportief bezig. Ook zijn er een voetbal-, atletiek- en honkbalvereniging actief. Werkgestrafden helpen de boel netjes en schoon te houden.

Het sportpark bestaat sinds vijf jaar en is een multifunctioneel park met drie kunstgrasvelden, een 400 meter lange atletiekbaan, beachvolleybalvelden en een verenigingsgebouw. Clerns Waal is vanaf het begin actief als een van de beheerders op het sportpark. ‘Terreinonderhoud en hygiëne zijn een belangrijke randvoorwaarde voor een succesvol sportpark. Daar investeren we dus veel tijd in.’

Mensen motiveren

Sinds drie jaar werkt het Bijlmer Sportpark nauw samen met

Reclassering Nederland. ‘We hebben een vaste schoonmaker die versterking krijgt van gemiddeld twee werkgestrafden per dag. Het werk is fysiek niet zwaar, het belangrijkste is dat het goed gebeurt.’ Waal steekt graag tijd in de begeleiding van de werkgestrafden. ‘Ik probeer mensen altijd te motiveren. Alleen een op-

‘Soms zie ik ze na een week al gemotiveerd aan het werk’

dracht geven, werkt niet. Ze hebben weliswaar een straf, maar wij hoeven ze niet nog eens éxtra te straffen. Ik praat graag met ze over de toekomst en werk met ze samen. Ze hebben een fout gemaakt, nu gaat het erom dat ze voorkomen dat het nog eens gebeurt.’

Clerns Waal

Verantwoordelijkheid

Om de werkstraf succesvol te laten verlopen, stelt Waal duidelijke regels: ‘Op tijd komen, je aan de afspraken houden en transparant zijn naar ons en Reclassering Nederland. Ik ben daar heel duidelijk in. Ik hecht ook aan een goede urenregistratie. Die moet gewoon kloppen. Ik heb uiteindelijk ook mijn verantwoordelijkheid naar Reclassering Nederland.’

Helemaal bijgepraat

Waal vindt het contact met de werkgestrafden bijzonder. ‘Soms komen ze heel somber binnen en zie ik ze na een week al gemotiveerd aan het werk. Dat geeft mij enorme voldoening. Regelmatig leer ik ook van hen. Laatst heeft een jongen mij helemaal bijgepraat over de laatste ontwikkelingen in social media en webdesign. Geweldig is dat.’

Een ietsepietsie ... deel 2

Jochum Wildeman

Unitmanager Werkstrafunit Noord-West

Omdat veel werkgestrafden gewoon zichzelf zijn tijdens hun werkstraf, leren we ze een ietsepietsie beter kennen. Zo kunnen we soms ‘on the job’ een ietsepietsie bijsturen. En soms ook niet. Opnieuw een willekeurige dag in Amsterdam: Werkgestrafte A is een plompe vrouw met een piepstemmetje. ‘Ik was een godin. Maar toen dacht ik: waarom geen oppergodin?’, piept ze. We vragen of ze de werkstrafovereenkomst wil ondertekenen. Geconcentreerd zet ze haar handtekening: DE OPPERGODIN.

Werkgestrafte B is een breekbaar meisje met pikzwart haar en een krap naveltruitje. Door uit te leggen hoe de wekker op haar telefoon werkt en hoe de trams rijden, heeft medewerker Einar ervoor gezorgd dat ze elke dag komt opdagen. Vandaag vertelt ze dat ze op vakantie gaat. Naar Panama. Einar fronsd zijn wenkbrauwen. ‘Straks maar wat telefoontjes plegen ...’, mompelt hij. C is een werkgestrafte met duistere plannen. Gelukkig praat hij erover met zijn werkmeester. ‘Theo, wanneer kom je nu bij me playstation’en en crack roken?’ C is van plan om een mes in te wrijven met knoflook en daarmee iemand te steken. Theo weet genoeg en belt C’s toezicht- houder. Het is beter dat C voorlopig niet komt werken en even langs de psychiater gaat. Werkgestrafte D is een Top-600 boefje. Hij heeft aan alles schijt. Maar medewerker Ozan is onze Top-600 regisseur. Hij heeft D flink op de huid gezeten. Nu is D klaar en hij is trots. Met een zelfgenoegzame glimlach slentert hij de deur

uit. Even later stinkt het in de zaal. Poep! Voor de wc-deur ligt een drol. Ozan weet het zeker: ‘D zijn afscheidsboodschap: ik heb schijt aan jullie.’ Op weg naar huis zie ik werkgestrafte E op een bankje zitten. Hij ziet er uit als een vogelverschrikker. Zijn huis is een ligfiets met een karretje erachter, waarop een zonnepaneel en een gitaar liggen. Ik draai het raampje van mijn auto open. ‘Fijne avond!’ E steekt zijn hoofd door het autoraampje. ‘Ik mag niet op het Leidseplein spelen. Doe ik dat toch, weer werkstraffen. NAAZZZI’S! Jij ook. POLITIE, RECLASSERING ... NAAAAZZZZIIII’S.’ Ik parkeer mijn auto, stap uit, pak zijn gitaar en begin Keep on Rockin’ in the Free World van Neil Young te spelen. E houdt op met schreeuwen. ‘Zo’, zeg ik als ik klaar ben. ‘Als jij mij nog één keer nazi noemt, sla ik deze gitaar op je hoofd stuk.’ Ik stap in de auto en rij weg. In de achteruitkijkspiegel zie ik hoe E liggend wegfiest.

‘Zijn afscheidsboodschap: ik heb schijt aan jullie’

> Reageer op de column via info@reclassering.nl.

Groente verbouwen voor de Voedselbank

’S-HERTOGENBOSCH In Voedseltuin Villanueva verbouwen vrijwilligers groente, fruit en kruiden voor cliënten van Voedselbank Den Bosch en omstreken. De tuin is vernoemd

Ton Verhaeg (r) met voorzitter Henk Kappen

naar scholiere Dominique Villanueva die de tuin bedacht. Met het idee won ze de eerste prijs in een innovatiewedstrijd van de gemeente Den Bosch. Werkgestrafden helpen bij het onderhoud en het oogsten van bijvoorbeeld aardbeien en bonen. Ton Verhaeg is een van de twee vrijwillige tuincoördinatoren. ‘We draaien volledig op sponsoring en hulp van vrijwilligers. Een van de speerpunten van de tuin is mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans bieden. Het mes snijdt aan twee kanten: wij kunnen de hulp goed gebruiken en de mensen komen bij ons weer in een werkrimte. De werkgestrafden komen in een groepje met een werkmeester van Reclassering Nederland. Het is de bedoeling dat we op termijn ook zelf werkgestrafden gaan begeleiden. De samenwerking tussen de werkgestrafden en de vrijwilligers is heel intensief. Ze motiveren elkaar. Samen hebben ze een tijdje terug een bijenhotel gebouwd. Nu produceren we ook onze eigen honing.’

Negatieve instelling ombuigen

ROTTERDAM Stichting Sonneburgh biedt zorg voor ouderen op het gebied van wonen en welzijn. Voor de keuken, het magazijn en de huishouding werkt Sonneburgh regelmatig samen met Reclassering Nederland. Als leidinggevende in het centraal magazijn heeft Arie Jansen al heel wat werkgestrafden begeleid. ‘Het is altijd afwachten met wie je te maken krijgt. Voor ons is dat ook een uitdaging: het is uiteindelijk wél een straf die ze moeten volbrengen. In de meeste gevallen kunnen we de aanvankelijk negatieve instelling ombuigen. Dat blijkt ook uit het feit dat veel werkgestrafden later vrijwilligerswerk gaan doen bij Sonneburgh.’

Bevoorrading in Sonneburgh

Uit de praktijk: Ge-OOR-merkte uitspraken

‘Ik heb gewoon een pratend oor nodig.’

‘Je krijgt een oorvig waarmee je je oor in een handje terug krijgt.’

‘Als je het hoort dan gaan je oren recht omhoog staan.’

Cartoonist: Petra de Vries, werkstrafunit regio Noord-West

Colofon

Werkstraf in uitvoering verschijnt drie keer per jaar in een oplage van 2.500 stuks. **Redactie** Reclassering Nederland: Marco Bal, Mieke Bauer, Nico Biesbrouck, Mireille Bouchoms, Renate van Dalen, Hanneke van de Kant, Bjorn van Overveld, **Hoofredactie** Media & Communicatie, Reclassering Nederland **Tekst en eindredactie** Lamar communicatie **Vormgeving** Enof creatieve communicatie **Fotografie** Frank Penders **Drukwerk** Drukkerij Libertas **Met dank aan** Bijlmer Sportpark (Clerns Waal), Drijvende Ambachtsschool (Denny van het Hul), Erasmus MC (Piet Dollee), Proeftuin (Gerard van der Weerden), Reclassering Nederland (Ron Clarijs), Stichting Sonneburgh (Arie Jansen), Voedseltuin Villanueva (Ton Verhaeg) en werkgestrafden op de werkstrafprojecten.